

Ert datum Er referens
2015-02-11 106-267/2015

Datum Vår referens
2015-05-19 Sabina Joyau

KF/KS kansli Stadshuset
105 35 Stockholm

Remissvar avseende motion (2015:3) om valfriheten inom äldreomsorgen

Vårdföretagarna har fått möjlighet att yttra sig över motion (2015:3) om valfriheten inom äldreomsorgen. Vårdföretagarna, som är en arbetsgivar- och branschorganisation för privata vård- och omsorgsgivare, lämnar härmed sina synpunkter.

Vårdföretagarna anser att en mångfald av aktörer inom välfärden bidrar till ökad kvalitet. Mångfalden utvidgar arbetsmarknaden för omsorgspersonalen och skapar valfrihet för den enskilde i behov av omsorg. Vårdföretagarna ser därför med stor oro på de återkommunaliseringar av fungerande privata verksamheter som nu sker över landet. De minskar mångfalden av aktörer och valfriheten för den enskilde.

Det är när olika utförare och verksamheter får möjlighet att jämföra sig med varandra som en kvalitetsutveckling ske. Goda idéer och nya lösningar sprids mellan privata och offentliga utförare och gör att de tillsammans utvecklar välfärden. I valfrihetssystem där medborgaren har möjligheten att välja och välja bort utförare uppstår en viktig dynamik. Den utförare som inte uppfyller kraven eller åtgärdar brister kan inte längre finnas kvar. Detta kastas omkull om återkommunaliseringar utan andra skäl än rent ideologiska genomförs.

54 procent av vård- och omsorgsföretagen leds av kvinnor. Det kan jämföras med övriga näringslivet där andelen är 28 procent. Kvinnor leder både stora och små vård- och omsorgsföretag. Återkommunaliseringar försämrar avsevärt möjligheterna för kvinnliga entreprenörer.

Regeringens nyligen tillsatta utredning om ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privata utförda välfärdstjänster hämmar utvecklingen inom välfärdsområdet. Företag vittnar om att de inte vågar starta nya verksamheter eller utvecklas eftersom spelreglerna är mycket osäkra så länge utredningen pågår. Det riskerar att förhindra kvalitetsutvecklingen inom välfärdsområdet under flera år. Det är mycket bekymmersamt.

En undersökning genomförd av Demoskop 2014 visar att fler än åtta av tio svenskar anser att valfriheten är viktig i vård och omsorg. Man upphör inte att vara en individ med egna önskemål bara för att man blir gammal och sjuk. Det är när den äldre får fortsätta leva sitt liv som just den unika individ hon är som

värde skapas i omsorgen. Att kunna välja, och välja bort, skapar inte bara värde för den enskilde utan det är också en förutsättning för värdighet. Därför delar Vårdföretagarna motionärernas oro över att valfriheten för äldre i behov av omsorg minskar när verksamheter inom äldreomsorgen återkommunaliseras. I en modern välfärdsstat ska man som brukare kunna välja mellan utförare – såväl offentliga som privata.

Ovan nämnda undersökning visar också att en majoritet av svenskarna anser att konkurrensen om arbetskraften är bra för de anställda. Det innebär att det är positivt för personal inom omsorgsyirket att ha flera arbetsgivare att välja mellan. På det sättet skapas förutsättningar att påverka sina arbetsvillkor. När verksamheter inom äldreomsorgen som bedrivits i fri regi återkommunaliseras påverkas personalens möjligheter negativt eftersom antalet arbetsgivare inom omsorgsyirket därmed minskar.

Mot bakgrund av ovanstående tillstyrker Vårdföretagarna motionärernas förslag.

Med vänlig hälsning

Sabina Joyau

Näringspolitisk expert, Vårdföretagarna